

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ
มาตราซ่งตวงวัด (ฉบับที่..) พ.ศ.....

ร่างพระราชบัญญัติ
ทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.

อ.พ. ๓/๒๕๔๘ สมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย

กลุ่มงานบริการวิชาการ

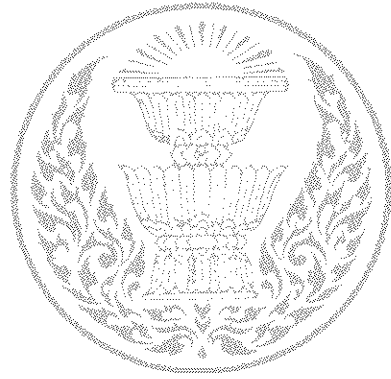
สำนักวิชาการ

ไทย ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๒๐๕๕-๓

Legislative Institutional Repository of Thailand

สำนักวิชาการ

สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกาเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติ
มาตราซึ่งตวงวัด (ฉบับที่..) พ.ศ.....

ร่างพระราชบัญญัติ
ทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

สารบัญ

หน้า

๑. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. สรุปสาระสำคัญ	๒
๓. หลักการและเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๓
๔. สรุปสาระสำคัญ	๔
๕. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ กับ ร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่..) พ.ศ.	๕
๖. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ กับร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.	๗
7. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.	๑๐
๘. พาณิชยกิจบางประเภทที่ยังต้องจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	๑๗
๙. การปฏิบัติงานของนายตรวจซึ่งดวงวัด	๑๘
๑๐. รายละเอียดรายได้ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องซึ่งดวงวัด หนังสือรับรอง การประกอบธุรกิจ ความเที่ยง หนังสือรับรอง เครื่องซึ่งดวงวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗	๒๐

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวเยาวนิจ สุนนันทน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายนิทัศน์ ยาสิทธิ์

วิทยากร ๗

นายศุภโชค ชุนอิว

วิทยากร ๖

นายนพดล น้อยจ้อย

นิติกร ๖

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

นิติกร ๔

นางสาวดาวรัตน์ สมจิตร

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

นางสาวอุไร นัยพรม

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

นางสาวนภาพร ญาณศิริ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการ ๕

หลักการและเหตุผลแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่...)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

สำนักวิชาการ

หลักการ

สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. 2542 เพื่อปรับปรุงนิยามคำว่า "นายตรวจซึ่งดวงวัด" โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)

เหตุผล

โดยที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจในการเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมาตราซึ่งดวงวัดให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

Legislative Institutional Repository of Thailand

0: นพคส/หลักการพาณิชย์ซึ่งดวงวัด

สาระสำคัญ

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่...) พ.ศ. ...."

๒. วันบังคับใช้

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "นายตรวจซึ่งดวงวัด" และให้ใช้ความต่อไปนี้

แทน

"นายตรวจซึ่งดวงวัด" หมายความว่าข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หลักการและเหตุผลแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่...)
พ.ศ.....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

สำนักวิชาการ

หลักการ

สำนักกฎหมายและวิชาการสงวนผู้แทนราษฎร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 เพื่อถ่ายโอนภารกิจ การรับจดทะเบียนพาณิชย์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 และ เพิ่มมาตรา 10 วรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์เพื่อให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ ของตนสำหรับพาณิชย์กิจที่รัฐมนตรีไม่ได้ประกาศให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสำนักงานทะเบียน พาณิชย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ....”

๒. วันบังคับใช้

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓. หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์

ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ มีหน้าที่กำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ของตน

เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมสถิติและทราบหลักฐานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจบางประเภท ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์กิจตามประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้ารับจดทะเบียนพาณิชย์กิจประเภทใด ให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจประเภทดังกล่าวจดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในท้องที่ที่สำนักงานแห่งใหญ่หรือสำนักงานสาขาใหญ่ตั้งอยู่แล้วแต่กรณี”

๔. อำนาจหน้าที่ในการรับจดทะเบียนก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ให้สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ที่รัฐมนตรีได้ประกาศจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๙๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนพาณิชย์ตามที่กำหนดไว้เดิมไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๕. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

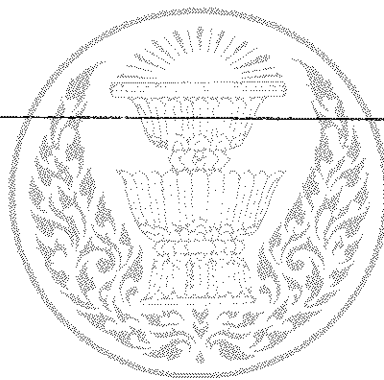
ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

LIART

พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>๑๓๑ ๑๓๑</p> <p>“นายตรวจซึ่งดวงวัด” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>๑๓๑ ๑๓๑</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “นายตรวจซึ่งดวงวัด” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“นายตรวจซึ่งดวงวัด” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้ด้วยโอนภารกิจในการเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

สำนักพระราชวัง

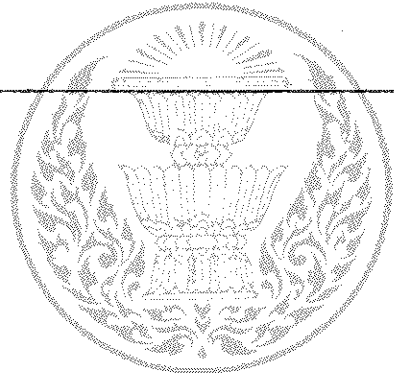

LIART

พระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ขึ้นในจังหวัดพระนคร เรียกว่า “สำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์” อยู่ในความควบคุมของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี</p> <p>ส่วนจังหวัดอื่น ให้รัฐมนตรีจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์</p> <p>การจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕ ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ มีหน้าที่กำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ของตน</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมสถิติและทราบหลักฐานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจบางประเภท ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อจดทะเบียนประเภทสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกรจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจในการรับจดทะเบียนพาณิชย์แก่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>	<p>เพื่อให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจมีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานและสถานที่ในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ และให้หน่วยงานมีระยะเวลาประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว</p> <p>กำหนดให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ โดยให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลและกำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์ และในกรณีที่มีรัฐบาลต้องกรรวบรวมสถิติของพาณิชย์กิจบางประเภทโดยเร่งด่วน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์กิจบางประเภทได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกรจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจในการรับจดทะเบียนพาณิชย์แก่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>

พระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสาม ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕</p> <p>“ ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า รับผิดชอบพาณิชย์กิจประเภทใด ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ ประเภทดังกล่าวจดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในท้องที่ที่สำนักงานแห่งใหญ่หรือสำนักงานสาขาใหญ่ตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี”</p> <p>มาตรา ๕ ให้สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ที่รัฐมนตรีได้ประกาศ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบระเบียบพาณิชย์ ตามที่กำหนดไว้เดิมไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออก ตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสาม ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕</p> <p>“ ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า รับผิดชอบพาณิชย์กิจประเภทใด ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ ประเภทดังกล่าวจดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในท้องที่ที่สำนักงานแห่งใหญ่หรือสำนักงานสาขาใหญ่ตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี”</p> <p>มาตรา ๕ ให้สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ที่รัฐมนตรีได้ประกาศ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบระเบียบพาณิชย์ ตามที่กำหนดไว้เดิมไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออก ตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อแยกอำนาจในการรับผิดชอบทะเบียนพาณิชย์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมพัฒนา ธุรกิจการค้าให้ชัดเจน ในกรณีที่มีรัฐมนตรีประกาศ กำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้ารับผิดชอบทะเบียน พาณิชย์กิจบางประเภท</p> <p>เพื่อรองรับการจดทะเบียนพาณิชย์ดั้งเดิมที่ รัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดให้จดทะเบียน ณ สำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์หรือสำนักงาน ทะเบียนพาณิชย์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานภายใน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p>

สำนักงานพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์

LIRT

เรื่องระเบียบที่ ๕๕๕-๕๕๖/๒๕๕๗

**บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกบร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
และร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....**

สำนักวิชาการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๗ รับหลักการของร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ ที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยให้ความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ตรวจพิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายในและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรจัดทำบันทึกประกบร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

ตามที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้กระทรวงพาณิชย์ฝ่ายโอนภารกิจในการเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัด รวมทั้งอำนาจในการให้คำรับรองเครื่องซึ่งดวงวัดขึ้นหลังตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และฝ่ายโอนภารกิจในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ตามที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ กระทรวงพาณิชย์จึงได้เสนอแก้ไขพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอแก้ไขนิยามคำว่า “นายตรวจซึ่งดวงวัด”

ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ จากเดิมที่กำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัด เป็น ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยา พนักงานเทศบาล หรือพนักงานส่วนตำบล เป็นนายตรวจซึ่งดวงวัด

LIRT

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ จากเดิมที่กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ขึ้นในกรุงเทพมหานครเพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดธนบุรี ส่วนในจังหวัดอื่นให้รัฐมนตรีจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในแต่ละจังหวัด โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ เป็น กำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์มีหน้าที่กำกับดูแลการรับจดทะเบียนพาณิชย์ที่วราฮอตาณาจักร และให้รัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ที่วราฮอตาณาจักร โดยในแต่ละท้องที่อาจจะจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ขึ้นได้หลายแห่งตามความเหมาะสม

๒. ความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ดังนี้

๒.๑ สมควรที่จะแก้ไขมาตรา ๑๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตราไว้ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการให้คำรับรองเครื่องซึ่งตราไว้หลัง โดยไม่ต้องให้อธิบดีกำหนด

๒.๒ การจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ตามร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ควรที่จะกำหนดให้มีสำนักงานทะเบียนพาณิชย์สาขาได้ด้วย

๓.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) มีหลักการ ดังนี้

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตราไว้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๑) ได้แก้ไขนิยามคำว่า นายตรวจซึ่งตราไว้ จาก “ข้าราชการพลเรือนข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยา พนักงานเทศบาล หรือพนักงานส่วนตำบลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้” เป็น “ข้าราชการพลเรือน หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้” เพื่อให้การเขียนกฎหมายกระชับและมีความยืดหยุ่นรองรับกรณีในอนาคตที่อาจมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ การเขียนให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีความหมายกว้างนั้น รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีพื้นที่ทับซ้อนกันได้อยู่แล้ว กรณีจึงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติแต่อย่างใด

LIRT

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อรัฐบาลมีนโยบายที่จะถ่ายโอนอำนาจในการเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ควรกำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนเป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดอีก แต่ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ชี้แจงว่า การตรวจสอบเครื่องซึ่งดวงวัดตามพระราชบัญญัตินี้ บกพร่อง ต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้รัฐมนตรีสามารถแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนที่มีความเชี่ยวชาญ เป็นนายตรวจซึ่งดวงวัดได้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงยังคงหลักการตามร่างที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ โดยปรับปรุงด้วยคำเพียงเล็กน้อยดังกล่าวข้างต้น

(๒) ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรที่จะแก้ไขมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการให้คำรับรองเครื่องซึ่งดวงวัดชั้นหลัง โดยไม่ต้องให้อธิบดีกำหนดนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า ตามมาตรา ๓๑^{*} แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้อธิบดีสามารถมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องซึ่งดวงวัดได้อยู่แล้ว และให้ถือว่าการตรวจสอบและให้คำรับรองของหน่วยงานดังกล่าวเป็นการตรวจสอบและให้คำรับรอง โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ตามความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรี

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๑) หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ ได้กำหนดให้ชัดเจนว่า ให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่โดยที่ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ชี้แจงว่า แม้จะมีการถ่ายโอนอำนาจการรับผิดชอบทะเบียนพาณิชย์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในกรณีที่รัฐบาลเห็นว่าพาณิชย์กิจบางประเภทมีความสำคัญซึ่งต้องมีการรวบรวมสถิติของพาณิชย์กิจประเภทนั้นไว้เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบสำหรับพาณิชย์กิจประเภทนี้จะทำให้ข้อมูลการจัดกระจายและการรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้โดยรวดเร็ว ในกรณีดังกล่าวจึงต้องการให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับ

*มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้คำรับรอง อธิบดีอาจขอให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสำนักงาน หรือองค์กรซึ่งดวงวัดของรัฐต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ตรวจสอบเครื่องซึ่งดวงวัด และให้คำรับรองได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และให้ถือว่าการตรวจสอบเทียบกันแบบมาตราและการให้คำรับรองตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

จดทะเบียนพาณิชย์ก็ประเภทนั้น ๆ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ก็บางประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ประกอบพาณิชย์ก็ประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด จดทะเบียนพาณิชย์ ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อแยกอำนาจในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไว้ชัดเจน

(๒) ตามที่สำนักงานกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่า การจดทะเบียน

สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ควรที่จะกำหนดให้มีสำนักงานทะเบียนพาณิชย์สาขาได้ด้วยนั้น เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติที่ได้ปรับปรุงใหม่ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ของตนได้โดยไม่จำเป็นต้องให้รัฐมนตรีประกาศจัดตั้ง ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นจะไปดำเนินการจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่ของตนให้เพียงพอกับปริมาณการใช้บริการของผู้ประกอบพาณิชย์ก็ในแต่ละท้องที่ต่อไปได้ จึงไม่ต้องกำหนดเรื่องสำนักงานทะเบียนพาณิชย์สาขาไว้อีกแต่อย่างใด

(๓) ได้แก้ไขวันใช้บังคับกฎหมายโดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการพาณิชย์ก็มีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงหน่วยงานและสถานที่ในการจดทะเบียนพาณิชย์

(๔) บทเฉพาะกาล เนื่องจากในปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา) รวมทั้งได้แยกอำนาจหน้าที่ในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ของสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสำนักงานทะเบียนพาณิชย์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไว้ชัดเจนแล้ว จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ที่รัฐมนตรีประกาศจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ มีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนพาณิชย์ตามเดิมไปพลางก่อน จนกว่ารัฐมนตรีจะออกประกาศตามมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดประเภทพาณิชย์ก็ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีหน้าที่รับจดทะเบียนเป็นการเฉพาะ

LIRT

๔. ข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
มีข้อสังเกต ดังนี้

๔.๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ยืนยันความเห็นชอบกับ
การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า เมื่อมีการถ่ายโอน
ภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนายตรวจซึ่งตวงวัด ตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตวงวัด
พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ควรบัญญัติให้พนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นนายตรวจซึ่งตวงวัด โดยไม่ต้องให้รัฐมนตรี
แต่งตั้ง

สำหรับข้อสังเกตของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น
ในชั้นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ผู้แทนกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นมิได้เสนอประเด็นดังกล่าวให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณา
อย่างไรก็ดี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า การบัญญัติให้พนักงานส่วนท้องถิ่น
เป็นนายตรวจซึ่งตวงวัดโดยไม่ต้องให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง จะทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นทุกคนมีฐานะ
เป็นนายตรวจซึ่งตวงวัด แต่หลักการตรวจกฎหมายจะกำหนดให้มีการพิจารณากลั่นกรองคุณสมบัติของ
ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งโดยทั่วไปจะบัญญัติให้ต้องได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีผู้รักษาการ
ตามกฎหมาย ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตวงวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...
ตามข้อสังเกตของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้มีหนังสือ ยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ โดยมี
ข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) เมื่ออำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบพิเศษ เป็นหน้าที่ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วไม่สมควรกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้รับผิดชอบพิเศษ
ประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดอีก เพราะจะทำให้มีหน่วยงาน ๒ หน่วยงานทำหน้าที่เดียวกัน
ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ

* หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๕.๔/๖๑๔๙ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม
๒๕๕๗

* หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ นร ๐๑๐๖/๑๐๕๕ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

LIRT

สำหรับข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น ในชั้นการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
 ทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาประเด็น
 ดังกล่าวและมีความเห็นเช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น แต่โดยที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายื่นข้อคัดค้านในหลักการที่จะให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
 ทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์กิจบางประเภทด้วยเพื่อประโยชน์
 ด้านสถิติและการจัดการข้อมูล คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงได้คงหลักการในเรื่องดังกล่าว
 ไว้ตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายื่นข้อคัดค้าน (รายละเอียดปรากฏตาม ๑.๒ (๑))

(๒) ความมีบทบัญญัติกำหนดให้บรรดาค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากการที่
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 สำหรับข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น ในชั้นการตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
 ทั้ง ๒ ฉบับ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ได้เสนอให้เพิ่มเติมหลักการดังกล่าว แต่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า
 เนื่องจากคณะรัฐมนตรีไม่ได้มีมติรับหลักการในเรื่องดังกล่าว ในชั้นนี้จึงไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติม
 ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ เพื่อเพิ่มหลักการตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจาย
 อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอได้

อนึ่ง ในประเด็นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามภารกิจ
 ที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณา
 ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๒๔/๒๕๕๗ โดยแยกเป็น ๓ กรณี คือ

๑) กรณีที่ส่วนราชการได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และ
 ความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติ โดยภารกิจนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย บรรดาค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามที่
 ได้รับการถ่ายโอนดังกล่าวย่อมตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) กรณีที่ส่วนราชการได้กำหนดหรือแต่งตั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ปฏิบัติภารกิจให้แก่ส่วนราชการ ไม่ว่ากรณีดังกล่าวจะเป็นกรณีของการถ่ายโอนภารกิจตามที่
 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด หรือเป็นกรณีที่ส่วนราชการ
 นั้นดำเนินการเองตามที่กฎหมายกำหนดให้ทำได้ การปฏิบัติภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ในกรณีดังกล่าวย่อมเป็นการดำเนินการแทนส่วนราชการนั้น บรรดาค่าธรรมเนียมที่ได้รับมา จึงเป็น
 การรับมาในฐานะผู้กระทำการแทนส่วนราชการและไม่ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑ บัญชีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามภารกิจ
 ที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนมาก ที่ นร
 ๐๕๐๑/๐๗๑๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓) กรณีที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจใดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ภารกิจที่จะถ่ายโอนนั้น จำเป็นจะต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเสียก่อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้ ทราบว่าโดยที่ยังมีได้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อม ไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจนั้นได้ และยังไม่อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ กิจการ

สำหรับหน้าที่ในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นกรณีตาม ๑) ค่าธรรมเนียม จึงตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับจดทะเบียน แต่หน้าที่ในการให้คำรับรอง เครื่องซึ่งตรวจวัดขึ้นหลังตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งตรวจวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งสามารถถ่ายโอนภารกิจ ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามมาตรา ๓๑^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีนี้จึงเป็นกรณี ตาม ๒) ค่าธรรมเนียมดังกล่าวจึงไม่ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายหลายฉบับ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายซึ่งมีปัญหาท่อนองเดียวกันนี้ ดังนั้น ปัญหาในเรื่องนี้ หากรัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตราเป็นกฎหมายกลางเพื่อบัญญัติเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนก็จะแก้ไขปัญหานี้ได้ทั้งหมด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๗

บันทึก/ตราส่งตรวจวัด-๒/ซึ่งตรวจวัด

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พาณิชย์กิจบางประเภทที่ยังต้องจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
กระทรวงพาณิชย์ คือ

๑. การทำโรงสีข้าวและการทำโรงเลื่อยที่ใช้เครื่องจักร
๒. กิจการค้าปลีกและค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค
๓. การประกอบหัตถกรรมหรืออุตสาหกรรมและขายสินค้าที่ผลิตขึ้นได้นั้น
๔. กิจการขนส่ง การขายทอดตลาด การรับซื้อขายที่ดิน การให้กู้ยืมเงิน การซื้อหรือขายตัวเงิน การธนาคาร การทำโรงรับจำนำ และการโรงแรม
๕. การขายหรือให้เช่าแผ่นซีดี แถบบันทึก วีดีทัศน์ แผ่นวีดีทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดีทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง
๖. การขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี
๗. การบริการอินเทอร์เน็ต
๘. การให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
๙. การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้า หรือบริการ โดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
๑๐. การผลิต รับจ้างผลิต แผ่นซีดี แถบบันทึก วีดีทัศน์ แผ่นวีดีทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดีทัศน์ระบบดิจิทัลเฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง
๑๑. การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต
๑๒. การให้บริการฟังเพลง และร้องเพลงโดยคาราโอเกะ
๑๓. การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์
๑๔. การให้บริการตู้เพลง
๑๕. โรงงานแปรรูปภาพ แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีกการค้าส่งงาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

สำนักวิชาการ

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

การปฏิบัติงานของนายตรวจซังตวงวัด

หน้าที่ของนายตรวจซังตวงวัด

หน้าที่สำคัญของนายตรวจซังตวงวัด คือ การออกสำรวจตรวจสอบเครื่องซัง เครื่องตวง และเครื่องวัด ที่มหาชนมีไว้ขาย ไว้ใช้ เพื่อให้เครื่องซังตวงวัดถูกต้อง ตามความประสงค์ ของ พ.ร.บ.มาตรา ซังตวงวัด พ.ศ. 2542 ตลอดจนสำรวจสอบสินค้าหีบห่อให้แสดงปริมาณของสินค้าตามมาตรา 62(1) แสดง ปริมาณของสินค้าหีบห่อตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กำหนดตามมาตรา 62(2) บรรจุน้ำหนักหีบห่อตามปริมาณ ที่กำหนดตามมาตรา 62(3) และสำรวจสินค้าหีบห่อที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้สำหรับขายหรือจำหน่าย ตลอดจนดูแลให้การขายการผลิต การนำเข้า และการซ่อม เครื่องซัง เครื่องตวง และเครื่องวัด ให้เป็นไปตาม กฎหมาย นอกจากนี้ยังมีหน้าที่แนะนำประชาชนให้เข้าใจในวิธีการใช้เครื่องซัง เครื่องตวง เครื่องวัด และ กฎหมายตาม พ.ร.บ. มาตราซังตวงวัด พ.ศ. 2542 อีกด้วย

โดยก่อนออกสำรวจตรวจสอบนายตรวจซังตวงวัด จะต้องเตรียมแบบมาตราให้เหมาะสม ถูกต้อง และแบบรายงานการตรวจสอบต่าง ๆ ที่จะต้องใช้การตรวจสอบให้ครบถ้วนพร้อมในการปฏิบัติงาน

อำนาจนายตรวจซังตวงวัด

อำนาจนายตรวจซังตวงวัด มีอำนาจตาม พ.ร.บ. มาตราซังตวงวัด 2542 ตั้งแต่มาตรา 52 ถึง มาตรา 61 สรุปได้ดังนี้

1. อำนาจเข้าไปสำรวจในสถานที่ผลิต สถานที่ขาย หรือสถานที่เก็บเครื่องซังตวงวัด หรือ สินค้าหีบห่อ ในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบเครื่องซังตวงวัดหรือสินค้าหีบห่อตามมาตรา 52(1)
2. อำนาจเข้าไปสำรวจสถานที่ เพื่อตรวจสอบเครื่องซังตวงวัดที่ใช้ในกิจการในการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้ากับผู้อื่น หรือให้บริการ ซัง ตวง วัด หรือในการใช้เครื่องซังตวงวัด เพื่อประโยชน์ใน การคำนวณค่าตอบแทน ค่าภาษีอากร และค่าธรรมเนียม ตามมาตรา 52(2)
3. อำนาจค้นสถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตาม พ.ร.บ. มาตราซังตวงวัด 2542 หรือเป็นความผิดตามมาตรา 270 หรือ 271 แห่ง ป.อาญา ตามมาตรา 52(3)
4. อำนาจยึดหรืออายัดเครื่องซังตวงวัดหรือสินค้าหีบห่อ ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด ตามมาตรา 52(4) และอำนาจยึดตามมาตรา 57
5. อำนาจสั่งให้แก้ไขจัดทำสินค้าหีบห่อให้ถูกต้อง หรือสั่งให้ทำลายหีบห่อของสินค้านั้น แล้วคืนสินค้าให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ตามมาตรา 54
6. อำนาจผูกบัตรห้ามใช้เครื่องซังตวงวัด ตามมาตรา 57
7. อำนาจในการจับกุมและปราบปรามตามมาตรา 61

8. อำนาจขอให้บุคคลที่เกี่ยวข้องของอำนาจความละตวัก เช่น ขอให้นำเครื่องซังตวงวัด หรือ สิ้นค้ำหีบห่อ ออกแสดงเพื่อสำรวจ ตามมาตรา 58

ประโยชน์ในการให้องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนายตรวจซังตวงวัด

สำนักวิชาการ

1. ตลาดสดและร้านค้ำทั่วไปได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นใน ด้านการใช้เครื่องซังทำให้เกิดความเป็นธรรมในทางการค้ำ
2. ในตลาดสดและร้านค้ำทั่วไปมีเครื่องซังที่ถูกตองเที่ยงตรงและได้มาตรฐาน ทำให้การค้ำ ในเขตความรับผิดชอบของท้องถิ่นเป็นไปอย่างเป็นธรรมถูกต้องทำให้ชุมชนและสังคมเกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อย
3. เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ซังตวงวัด ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัดในการตรวจ ลอบเครื่องซังในตลาดสดและร้านค้ำทั่วไป โดยเจ้าหน้าที่ซังตวงวัดสามารถไปปฏิบัติงานที่จำเป็นในด้านอื่น
4. ประชาชนผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่พึงจะได้รับในการซื้อขายสินค้าใน ตลาดสดและร้านค้ำทั่วไปโดยการใช้เครื่องซัง

รายละเอียดรายได้ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องตั้งดวงวัด
หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ ความเที่ยง หนังสือรับรอง เครื่องตั้งดวงวัด
ประจำปีงบประมาณ 2547

เดือน	ตรวจรับรอง	หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ	ความเที่ยง		ความเที่ยง	ความเที่ยง		ใบรายงานผลฯ	ใบรายงานผลฯ	ใบรายงานผลฯ	รวม	จำนวนใบขอ
			ค้ำม	ดวง		ค้ำม	ดวง					
ตุลาคม 2546	2,057,991.00	88,600.00	32,680.00	100.00	10,930.00	21,200.00	600.00	28,200.00	2,240,301.00	806.00		
พฤศจิกายน 254	2,437,282.00	96,900.00	29,250.00	11,040.00	5,060.00	10,400.00	2,100.00	22,000.00	2,614,032.00	928.00		
ธันวาคม 2546	1,946,810.00	82,700.00	37,300.00	800.00	2,860.00	24,000.00	1,800.00	8,200.00	2,104,470.00	909.00		
มกราคม 2547	2,484,904.50	92,300.00	24,640.00	390.00	1,980.00	22,600.00	1,100.00	10,300.00	2,658,214.50	867.00		
กุมภาพันธ์ 2547	1,989,738.00	101,900.00	65,230.00	6,020.00	2,220.00	14,600.00	4,200.00	3,800.00	2,187,608.00	830.00		
มีนาคม 2547	2,878,980.00	101,500.00	55,330.00	2,540.00	1,550.00	21,800.00	4,600.00	14,400.00	3,080,700.00	1,101.00		
เมษายน 2547	2,257,414.00	83,300.00	21,040.00	3,750.00	3,320.00	14,600.00	4,000.00	5,600.00	2,393,024.00	804.00		
พฤษภาคม 2547	2,426,172.00	105,400.00	57,830.00	1,000.00	1,920.00	18,600.00	2,200.00	8,600.00	2,621,722.00	949.00		
มิถุนายน 2547	2,499,473.00	152,900.00	36,250.00	420.00	1,390.00	13,200.00	800.00	11,400.00	2,715,833.00	925.00		
กรกฎาคม 2547	2,291,259.00	103,800.00	69,400.00	340.00	2,340.00	26,800.00	800.00	9,500.00	2,504,239.00	946.00		
สิงหาคม 2547	2,144,860.00	105,800.00	65,790.00	1,920.00	3,420.00	35,600.00	3,800.00	5,600.00	2,366,790.00	868.00		
กันยายน 2547	259,941.00	134,800.00	57,710.00	2,590.00	4,550.00	30,800.00	100.00	14,100.00	2,835,591.00	974.00		
รวม	28,005,824.50	1,249,800.00	572,450.00	30,910.00	41,540.00	254,200.00	26,100.00	141,700.00	30,322,524.50	10,898.00		

ตรวจรับรองเครื่องตั้งดวงวัด 28,005,824.50 บาท

หนังสือรับรองการประกอบธุรกิจ 1,249,800 บาท

ตรวจความเที่ยง 644,900 บาท

ใบรายงานผลการตรวจความเที่ยง 422,000 บาท

รวม 30,322,524.50 บาท

